

VASTAANOTTOPERHEHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ SIITÄ, MITKÄ ASIAT VAIKUTTAVAT SJOITUKSIEN HAASTEISIIN JA ONNISTUMISIIN

Malena Lunabba &
Susanna Yrjölä
Käytäntötutkimus, sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Tammikuu 2019

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Lastensuojelulain mukaan lapset tulee ensisijaisesti sijoittaa vastaanottoperheisiin ja laitoshoittoon tulee turvautua ainoastaan mikäli hoitoa ei voi järjestää perheessä tai muualla tietyistä syistä. Helsingin kaupungin linjaus on vähentää laitospaikkoja, mikä aiheuttaa lisää paineita vastaanottoperheille. Perhehoito voi mahdollistaa intensiivistä ja kuntouttavaa hoitoa, **mutta millaisissa tilanteissa siitä tulee vastaanottoperhehoitajille liian rankkaa?**

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimus on tehty yhdessä Helsingin kaupungin Lastensuojelun Palvelujen asiakasohjauksen kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää **mitkä syyt vaikuttavat siihen että jotkut sijoitukset onnistuvat hyvin ja toiset ovat vastaanottoperhehoitajille haastavia.** Tutkimuksessa halutaan tuoda esiin vastaanottoperhehoitajien näkökulmaa mihin seikkoihin koskien lapsen sijoitusta vastaanottoperheeseen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteena on että tämä tieto helpottaisi sijoitusten parissa työskenteleviä sosiaalityöntekijöitä ja muita ammattilaisia.

AINEISTO JA ANALYYSI

Tutkimus koostuu **viiden Helsingin kaupungin vastaanottoperhehoitajan haastattelusta.** Haastatteluista saadun materiaalin perusteella on tehty laadullinen sisällönanalyysi, jossa kiinnitimme huomiota vastaanottoperhehoitajien esille tuomiin asioihin.

TUTKIMUKSEN TULOKSET

Aineistosta saadun tiedon perusteella saimme nostettua esiin kolme kategoriaa, jotka selittävät vastaanottoperheiden kokemia haasteita. Nämä kategoriat ovat:

- 1) Vastaanottoperhehoitajien oma kokemus ja omat voimavarat.** Vastaanottoperhehoitajat toivat esiin että ovat kokemuksen myötä oppineet lisää ja saaneet enemmän välineitä toimia työssään. Kaikki mainitsivat vaikeuksia juuri aloitettua vastaanottoperhehoitajan työn.
- 2) Vastaanottoperheiden perhesysteemi.** Vastaanottoperhehoitajat toivat esiin tärkeyden siinä miten sijoitettu lapsi ja heidän oma perhesysteemi toimii yhdessä.
- 3) Yhteistyö kaikkien tahojen kesken.** Vastaanottoperhehoitajien mukaan tärkeää on myös yhteistyö sosiaalityöntekijöiden ja lapsen oman perheen kanssa.

KEHITYSEHDOTUKSET

Haastatteluiden perusteella vastaanottoperhehoitajat kokevat että **sosiaalityöntekijöiden työpanoksella** voi vaikuttaa siihen, miten haastavalta tai onnistuneelta sijoitukset tuntuvat. **Rehellisyys ja avoimuus** sijoitettavan lapsen tilanteesta, **selkeät suunnitelmat**, ja **tiivis yhteistyö** sekä **yhteydenpito vastaanottoperheisiin** tekee vastaanottoperhehoitajien työstä mielekkäämpää. **Toimiva työnohjaus** sekä hengähdystauot työn lomassa lisää hoitajien voimavaroja, mikä puolestaan parantaa heidän työpanostaan. Vastaanottoperheet toivovat rehellisyyttä sosiaalityöntekijöiltä myös niissä tilanteissa kun sijoitettavasta lapsesta ei ole pystytty selvittämään kaikkia esitietoja. Helsingin kaupunki on vuoden 2018 aikana sulkenut useita laitoshoitopaikkoja. Vastaanottoperhehoitajien näkemys tilanteesta on se, **ettei ratkaisu laitospaikkojen vähenemiselle ole se, että vastaanottoperheiden työ muuttuu entistä haastavammaksi.** Tämän varmistamiseksi on erittäin tärkeää **että avoimuus ja rehellisyys** sijoitettavien ja jo sijoitettujen lasten tilanteista säilyy, ja että **yhteistyö vastaanottoperheiden ja sosiaaliviranomaisten kesken on sujuvaa ja joustavaa jotta voidaan sopia asioista, ja myös yhdessä keskustella sijoitettavan lapsen mahdollisuudesta sopia vastaanottoperheen perhesysteemiin..**

Lähteet

Lastensuojelulaki 417/2007.
Helsingin kaupunki, Sosiaali- ja terveysvirasto, Perhehoitajan käsikirja (2018)
Helsingin kaupunki, Perhe- ja sosiaalipalveluiden johtaja, 2018, Diaarinumero *HEL 2018-008340 (päätös laitospaikkojen sulkemisesta)*
Trost, J. (1993). *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur.
Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi: Uudistettu painos*. Tammi.

